

Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post
Inge Martin Karlsvik, 6490 Eide	Leiar	Møtt	95264979	inge.karlsvik@mimer.no
Birgit Oline Kjerstad, 6293 Longva	Nestleiar	Møtt	48111549	birgitkj@online.no
Anne Katrine Jensen, 6638 Osmarka	Styremedlem	Møtt	90156039	anne.katrine@hansgarden.no
Odd Helge Gangstad, 6475 Midsund	Styremedlem	Møtt	40287112	odd.gangstad@gmail.com
Arne Rekkedal, 6165 Sæbø	Styremedlem	Møtt	99649978	arne.rekkedal@tussa.com
Trond Malmedal, 6445 Malmedfjorden	1. vara	Møtt	41631265	trond.malmedal@online.no
Karin Vartdal, 6170 Vartdal	Leiar BKL	Forfall	90829702	karinmv@tussa.com
Yngve Røøyen, 6640 Kvanne	Fylkesleiar BU	Forfall	90887102	yngve_15@hotmail.com
Til orientering:				
Petter Melchior, 6214 Norddal	2. vara		92283477	petter.melchior@c2i.net
Oddvar Mikkelsen 6640 Kvanne	3. vara		41460565	om@orkla.norgesfor.no
Sekretariatet		Tlf. arb		
Arnar Lyche	org.-sjef	71202897	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien	rådgjevar	71202895	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen	førstekonsulent	71202894		atle.frantzen@bondelaget.no
Anne Turid Myrbostad	førstekonsulent	71202890	95944610	anne.turid.myrbostad@bondelaget.no

Protokoll frå styremøte i Møre og Romsdal Bondelag tysdag 12. februar 2013 kl. 10.30 – 16.30 på Felleskjøpets møterom i Molde

SAKSLISTE**Faste saker for styret i Møre og Romsdal Bondelag:****1/2013 Godkjenning av saksliste**

Ekstrasak: Informasjon om Matfestivalen i Ålesund

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjend**2/2013 Godkjenning av protokoll 5. og 6. desember 2012****Vedlegg:** Protokoll er utsendt på e-post for godkjenning.**Vedtak:** Protokoll frå styremøtet godkjend.**3/2013 Medlemsutvikling og medlemsverving****Vedlegg:** Medlemstal lokallaga pr. 31. desember 2012 (vert trykt i årsmeldinga)Medlemstal 31/12-11: 3.374 Medlemstal pr. 31/12-12: **3.349** = - 25Nyinnmelde i 2012: **131** Utmelde: 156**Medlemsutvikling hittil i år:****Vedlegg:** Medlemstal 01/01-13: 3.349 Medlemstal pr. 7.feb-13: **3.271****Nyinnmelde hittil i 2013: 17** I januar 2013 vart 86 medlemskap stoppa for ubetalt.**Vervekampanjen "Tørre og spørre"**

Vervekampanjen "Tørre og spørre" vart lansert på årsmøtet i Norges Bondelag i juni 2012. Målet var 1500 nye medlemmer ved utgangen av 2012. For at Møre og Romsdal skulle bidra med sin andel måtte vi verve til saman 92 nye medlemmer. Resultat ved årsskiftet viste at Møre og Romsdal fekk 44 nye medlemmer i verveperioden frå 1. oktober, ei måloppnåing på 48 prosent.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 2047 Moldegård 6402 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse more.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05.91392	www.bondelaget.no/moreogromsdal

4/2013 Arbeids- og møteplan 2012/2013 (Dato ajourført: 12. februar 2013)

Vinterferie i skulen: Veke 8 (18.-22. februar 2013)

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
12. Feb	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret
15. februar	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
1. mars	Kontingentforfall		
5. Mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
8. Mars	Landbrukskonferanse	Ålesund	Landbruksinteresserte
8.-9. mars	Oppfølgingskurs Unge Bønder	Ålesund	
9.Mars	Årsmøte M&R Bondelag	Ålesund	Lokallaga, fylkeslaget
11. mars	Seminar om kvinnebønder og bondekvinner	Rica Seilet, Molde	
18. mars	Fylkesstyremøte		
10.-12. april	FK-veka, Stand	Molde	Fylkesstyret, Kontoret
12.-14. juni	Årsmøte Norges Bondelag	Alexandra, Loen	Årsmøteutsendinger
21.-25. august	Den Norske Matfestivalen	Ålesund	
25. august	Open Gard	Rundt i fylket	Lokallaga

5/2013 Representasjon og invitasjon til møter og arrangement**14. februar: Samarbeidsmøte mellom Gjensidige og Bondelaget**

Møtet holdes i Elnesvågen i Fræna.

Fra Gjensidige Nordmøre og Romsdal møter: Knut Bertil Øygard (assurandør), John Magne Kronborg (assurandør), Torill Strand (assurandør), Marie Gjære og Bjarne Sjøholm

Fra Gjensidige Forsikring BA møter: Per-Asbjørn Andvik (Gjensidige sentral/landbruksspesialist)

Frå Bondelaget møter: Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche og Arild Erlie

Agenda: - kort presentasjon av Fræna Næringsforum og hva det jobbes med av Ann Helen Rødal

- Informasjon fra Gjensidige sentralt ang Bondelagsavtalen med Per-Asbjørn Andvik
- Status og nyheter fra Bondelaget i M&R. Hvordan ble 2012 og hva skal skje i 2013
- Hva skal vi gjøre sammen i 2013: fokusområder, handlingsplan osv.
- Bedriftsbesøk på Meieriet, orientering og omvisning av Espen Schefte

14. februar: Møte i valnemnda for årsmøtet i M&R Bondelag. Arild Erlie er sekretær for nemnda.**14.-15. februar: Kurs i landbrukspolitikk**, Landbrukets Hus, Oslo.

Dette årlige kurset arrangeres av Norsk Landbrukssamvirke i samarbeid med Norges Bondelag.

25 tillitsvalgte og ansatte i landbrukssamvirkets organisasjoner og Norges Bondelag deltok.

Frå M&R Bondelag deltok Anne Katrine Jensen, Arne Rekkedal og Odd Helge Gangstad.

15. februar: Testkurs bygging, drift og vedlikehold av biogass-anlegg. Arnar Lyche

Kurset holdt på fjøsloftet og ved biogass-anlegget til Norsk Senter for Økologisk Landbruk (NORSØK) ved Tingvoll gard.

16. februar: Fylkesårsmøte i Møre og Romsdal Bygdeungdomslag, Torvikbukta i Gjemnes, Anne Katrine Jensen møter for Bondelaget.**19. februar: Kurs i korn og kraftfôrpolitikk, Molde.** Arne Rekkedal og Arnar Lyche fra M&R BL.

Norske Felleskjøp har gjennomført kurs i korn og kraftfôrpolitikk hvert år siden 2009 for tillitsvalgte og ansatte i landbrukets organisasjoner. Kurset i Nordmøre og Romsdal som i år vil avholdes i Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal sine lokaler i Molde.

20. februar: Møte om samdrifter, Sunndalsøra. Arnar Lyche.**27. og 28. februar: Fylkesmannen og fylkeskommunen arr. BU-og/hoppid-samling i Molde.** Arnar Lyche.

Fagsamling for dei gode hjelperane. Målgruppe: hoppid.no kontor - næringshagar, inkubatorar og kunnskapsparkar - innovasjonsmiljø i Møre og Romsdal-kommunal landbruksforvaltning - landbruksorganisasjonar - næringssetaten i kommunen. Mål: Auke kompetansen til dei gode hjelperane igjennom fagleg påfyll, og betre kjennskap, kompetansmiljø, verktøy og virkemidlar.

7. mars: Dialogmøte om rovviltpolitikken, Stjørdal

Rovviltnemnda i region 6 inviterer organisasjoner/institusjoner til dialogmøte på Rica Hell Hotell i Stjørdal. Forslaget til revidert forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 vil være temaet for møte, og organisasjonene får anledning til å presentere høringsuttalelsene ovenfor nemndas medlemmer.

11. mars: Seminar om kvinnebønder og bondekvinner – trenger vi kvinnfolk i landbruket? på Rica Seilet Hotell, Molde

Vedlegg: Invitasjon og program

Arrangeres av Bondelaget, Bygdekvinnelaget, Bygdeungdomslaget, Bioforsk, Fylkesmannen og Småbrukarlaget. For bønder, byråkrater, rådgivere, politikere og ellers alle som er interessert i damer og landbruk.

Påmelding med hensyn til lunsj innen onsdag 6. mars. Deltageravgift kr 200

Produksjon av mat er verdens viktigste arbeid. I mange land står kvinner for 60–80 prosent av matproduksjonen. I Norge er situasjonen en annen. I svært mange tilfeller er bonden en mann, og kvinnen har lønnet arbeid utenfor bruket. Vår påstand er at det blir færre og færre ”gardkjerringer” på norske gardar. Stemmer vår påstand med virkeligheten? I så fall – hvordan påvirker dette landbruket og norske bygder? Er det ønskelig å snu trenden? I så fall – hvilke grep må gjøres?

Innledere:

- **Kvinnens rolle som matprodusent i et globalt perspektiv v/ Siri O. Kvalø** – info.-rådgiver i Utviklingsfondet.
- **Et historisk tilbakeblikk på kvinnens rolle i landbruket v/ Bjørn Austigard**, tidl. førstekonservator ved Romsdalsmuseet,
- **Hva er Statens mål for kvinner i landbruket og hvor står vi i forhold til fastsatte mål? v/ Kristin Orlund** – avdelingsdirektør i Landbrukspolitisk avdeling i Landbruks- og matdepartementet.
- **“Toppleder i grønn kjeledress” – 12 kvinner om landbruket i Møre og Romsdal v/ Rose Bergslid** – rådgiver ved Bioforsk Økologisk
- **Det vanskelige valget v/ Gunn Marit Musgjerd** – agronom og odelsjente, 18 år, fra Sunndal.
- **Kvinner til topps i norsk landbruk! v/ Kathrine Kleveland** – leder i Norges Bygdekvinnelag.
- **Hva skal til for at unge kvinner velger en framtid i landbruket? v/ Gunn Jorunn Sørum** – bygdepolitisk nestleder i Bygdeungdomslaget.
- **Hvilke landbrukspolitiske grep må gjøres for å stimulerer flere kvinner til å velge landbruk? v/ Berit Hundåla** – nestleder i Norges Bondelag
- **Hvordan prioriterer damene, og hvordan passer dette med den generelle utviklingen i landbruket? v/ Astrid Brekken** – forfatter og journalist i NRK i 40 år.
- **Kvinner som forutsetning for et levende landbruk – Senterpartiets mål og tiltak v/ Jenny Klinge** – stortingsrepr. Sp.
- **Landbruket trenger kvinnfolk. Hva vil Arbeiderpartiet bidra med? v/ Tove-Lise Torve** – stortingsrepr. Ap.
- **Oppsummering av Birgit Oline Kjerstad**, nestleder i Møre og Romsdal Bondelag.

16. mars: Årsmøte i 4H Møre og Romsdal, Malmefjorden, Fræna

19.-20. mars: Regionmøte i Tine Midt-Norge, Trondheim. Anne Katrine Jensen møter for Bondelaget.

20. og 21. mars: Representantskapsmøte i NB, Gardermoen, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche
Frist for innsending av saker til behandling i dette møtet er 27. februar.

6/2013 Aktiviteter og møter i lokallagene**Heimeside 18.01.2013: Formannskapet i Rauma på gardsbesøk**

Formannskapet i Rauma besøkte tirsdag 15. januar bonde Edmund Reistad på Vågstranda. Politikerne ble imponert over satsingen og hvor teknisk oppdatert drifta er. Edmund Reistad med sønn har investert i ny driftsbygning med automatisk foring og mjølkerobot. Leder i Rauma Bondelag, Anders Øverbø orienterte om Landbruket i Rauma, og Edmund Reistad orienterte om hvordan det er å drive gardsbruk på Vågstranda.

Tingvoll Bondelag og Straumsnes Bondelag hadde felles styremøte 30. januar og gjorde dette vedtak: ”Ut fra erfaringer fra felles arrangement i 2013 holdes et felles styremøte innen utgangen av september for å avgjøre om de to bondelagene skal fremme en sak om sammenslutning av de to bondelagene på hver sine årsmøter i 2013.”

31. januar: Årsmøte i Vanylven og Syvde Bondelag. Org.-sjef Arnar Lyche tilstede

Medlemmer i Vanylven og Syvde Bondelag og Sande Bondelag var innkalt til felles årsmøte. Lederen i Sande Bondelag hadde sagt fra seg vervet og ingen viderefører arbeidet. Vanylven og Syvde Bondelag hadde styre, men ingen leder de siste to årene.

På møtet var det diskusjon og avklaring om eventuell sammenslåing. *(I et brev fra Møre og Romsdal Bondelag til alle medlemmer i Sande Bondelag, datert 12. september 2012, ble det orientert om at lederen hadde trukket seg og ideen om sammenslåing med Vanylven og Sande Bondelag ble luftet. De som hadde motforestillinger ble bedt om å melde tilbake. Ingen ga lyd fra seg og konkluderte derfor med at det fra Sandes side ble gitt grønt lys for sammenslåing.)*

Ingebrigt Berget ny leder. De andre i styret ble: Åge Sjørdal, Erling Sylte, Geir Slettestøl og Kåre Honningsvåg. **Bønder på tur til Oppdal.** For femte året på rad drar **Gjemnes Bondelag** på tur for å ha det trivelig sammen med andre yrkeskollegaer. Stedet er fremdeles Oppdal med overnatting på Skifer Hotel 16.-17. mars. Skikjøring er en selvsagt aktivitet på Oppdal. AfterSki er også tilgjengelig for den som ikke har vært i bakken!!!

7/2013 Referat fra møter og arrangementer**26. november: Møte om grønt, frukt og bær, Norges Bondelag, Oslo**

Grønttalsperson i M&R Bondelag, Audun Skjervøy, Norddal, deltok på møtet.

Grønt, frukt og bærutvalget i Norges Bondelag hadde ønske å avholde et internt seminar/møte med representanter fra utvalga i fylkene. Det er et ønske å få bedre kontakt med fylkesutvalga slik at det sentrale utvalget kan gjøre en bedre jobb og dermed ivareta medlemmenes interesser på en bedre måte.

Redigert sammendrag av oppsummering tilsendt frå Audun Skjervøy:

Blant sakene som blei tekne opp på samlinga, var landbrukspolitiske utfordringar innanfor grøntsektøren (med frukt og bær) og spørsmål knytt til toll på grønnsaker.

Morten Andresen, dagleg leiar i Grøntprodusentenes Samarbeidesråd (GPS) orienterte om arbeidet til GPS og situasjonen innanfor produksjon og marknad i grøntsektoren.

Ellen Hoel frå Statens Landbruksforvaltning heldt ei interessant innleiing om utfordringar knytte til å administrere tollregimet for frukt, bær og grønnsaker - og om det er mogleg å leggje om til prosenttoll for produkt på dette området.

Ikkje minst viktig var ein plenumsdebatt om Grøntutvalet i Noregs Bondelag og korleis samarbeidet mellom fylka og grøntrepresentantane i fylka og det sentrale Grøntutvalet kan bli betre. Og mykje tyder på at dette kan komme til å bli ei årleg samling. Det var iallfall eit sterkt ønske om det blant deltakarane.

7. desember: Samling for Bondelagets regionstyremedlemmar i Innovasjon Norge i Landbrukets hus i Oslo. Anne Katrine Jensen (er styremedlem i Innovasjonsstyret i M&R).

Føremålet med samlinga er å ha ein felles diskusjon om planar og strategiar for bruken av landbrukets investeringsmidlar, og for utveksling av erfaringar på tvers av regionane. NB dekket reise og møtetogtdgjørelse.

12. desember: Planlegging av matmøte

Oppstartsmøte. Bondelagskontoret. Arnar Lyche, Anita Land; Kirsti Pernille Indreeide, Forfall: Karin Marie Vartdal og Anne Katrine Jensen

7. januar 2013: Møte med Fylkesmannens landbruksavdeling om landbrukskonferanse i mars, Fylkeshuset. Frå Bondelaget møtte Arnar Lyche og Arild Erlien. Frå fylkesmannen fylkesjordsjef Ottar Longva og fylkesskogsjef Harald Nymo.

Fylkesmannens landbruksavdeling ved landbruksdirektør Anne Berit Løset kom i november med innspel om at dei vurderte å flytte si tradisjonelle og årlege landbrukskonferanse i Geiranger for landbruksforvaltninga frå september til mars. Dei vurderte eiga samling for landbruksforvaltninga på Parken i Ålesund torsdag 7. mars, og så inviterte til deltaking på landbrukskonferansen fredag 8. mars.

Fylkesstyret såg i desember positivt på at landbruksavdelinga vil legge si årlege konferanse for forvaltninga til landbrukskonferansen i Ålesund i mars, og ba kontoret planlegge vidare med FMLA.

P.g.a. BU-konferanse og Hopplid-konferanse i Molde 27. og 28. februar for alle i landbruksforvaltninga i kommunane, har Fylkesmannen gått vekk frå planane om ny to-dagars samling for landbruksforvaltninga i mars.

Møre og Romsdal Bondelag arrangerer landbrukskonferansen i Ålesund 8. mars, og med Landbruksselskapet i Møre og Romsdal som medarrangør.

9.-10. januar 2013: Organisasjonssjefsamling, Norges Bondelag, Oslo, Arnar Lyche

10. januar: Samrådsmøte med Fylkesmannens landbruksavdeling

I samsvar med tildelinga av fylkesvise BU-midlar er Fylkesmannen si landbruksavdeling pålagt å drøfte bruken av desse midlane med faglaga i landbruket.

Frammøtte: Bent Moen (Småbrukarlager), Arild Erlien og Inge Martin Karlsvik (Bondelaget), Per Eldar Nakken (M&R fylkeskommune), Bente Dyrnes Aarø (Allskog), Bjarne Øygard (Innovasjon Norge), Anne Berit Løset, Kåre Totlund, Ottar Longva og Synnøve Valle (Fylkesmannen i M&R).

Saker som vart drøfta: Rapportering om bruk av BU midlar til Tilrettelegging og utviklingstiltak (FMLA), Rapportering om bruk av BU midlar til bedriftsretta tiltak (Innovasjon Norge), Innspel til jordbruksforhandlingane (Fylkeskommunen skal levere innspel), Skisse til næringsstrategien/regionalt handlingsprogram 2013. Orientering om framlegget til Regionalt miljøprogram og årets tildeling når det gjeld miljøverkemidla.

1. Rapportering for 2012:

- a. Midlar til rekruttering, likestilling og kompetanseheving: Per Eldar Nakken orienterte. Tildelt ramme i 2013 var kr 1 480 000. Ordninga var lyst ut med søknadsfrist 1. oktober - 9 søkjarar. Det vart løyvd totalt kr 1 448 000 fordelt på alle 9 søknadene med eit spenn frå kr 30 000 til kr 400 000 med støtteandel frå 1 % til 90 %. I fem av prosjekta er det spleiselag med andre offensive finansørar. Prosjekta rettar seg hovudsakleg mot kompetanseheving, to rettar seg mot rekruttering, ingen mot likestilling.
- b. Midlar gjennom Innovasjon Norge: Bjarne Øygard orienterte. Det er tildelt 27,1 mill. kroner til tradisjonelt landbruk og 3,1 mill. kroner til andre næringar. Fordelinga mellom tilskott og rentestøtte ser ut til å vere høveleg.
- c. Midlar til utgreiings- og tilretteleggingstiltak: Synnøve Valle orienterte. Det er løyvd kr 5,11 mill. kroner til ulike tiltak:
 - i. Utviklingsprosjekt i regi av landbruksorganisasjonane
 - ii. Lokale utviklingsprosjekt der frivillig arbeid utgjer ein stor del av innsatsen, for eksempel bygdemobilisering
 - iii. Ulike partnerskapsprosjekt og forskingsprosjekt der støtta frå fylkesmannen utgjer ein liten del av den totale potten

2. Innspel til jordbruksforhandlingane:

Per Eldar Nakken la fram ei skisse til uttale som skal drøftast i regional- og næringsutvalet og i fylkesutvalet. Det kom fram innspel knytt til mellom anna grøfting, skogbruk og nyleg vedteken landbruksmeldinga.

3. Regionalt næringsprogram for 2013:

Det låg føre eit framlegget til regionalt handlingsprogram for 2013. Framlegget vart gjennomgått. Ein ny versjon vert sendt ut til partnerskapen seinare – med høve til innspel.

4. Framtidige møte i partnerskapen

Det vart semje om å kalle inn til møte i partnerskapen tre gonger for året – januar, mai og oktober.

16. og 17. januar: Konferanse Mat og Landbruk, Oslo, Inge M. Karlsvik, Birgit O. Kjerstad og Arnar Lyche Landbrukssamvirkets årlige temakonferanse. Tema Hvor skal maten komme fra? og Valg og landbruk 2013

22.-24. januar: Grüne Woche, Berlin, Inge Martin Karlsvik

Invitert av Norges Bondelag til å være fylkeslederne i Bondelaget sin representant på Grüne Woche.

28. januar: Årsmøte i Midt-Norsk samarbeidsråd, Rica Hell, Stjørdal, Arnar Lyche

Vedlegg: Årsmelding og rekneskap

MNS ble etablert i 2004, men vedtekter/retningslinjer kom på plass først i 2006. Da ble det også etablert et arbeidsutvalg på 3 personer med Arne Magnus Aasen som leder. Han satt som leder til 2010. Leder nå er Lars Morten Rosmo. Arbeidsutvalget har bestått av for øvrig i 2012, Bjørnar Schei (FKA) og Ivar Aae (NLR)

Det er følgende medlemmer i MNS: fylkebondelagene og bonde- og småbrukarlagene, Tine, Nortura, FK Agri, Gartnerhallen, Norsk Landbruksrådgiving, Landkreditt, Gjensidige. ST Bondelag har sekretariatsansvar. MNS har hatt møter en til to ganger pr år. I 2008 vedtok MNS å starte prosjektet Grønn Forskning. Det kom i gang i 2009 og er finansiert gjennom BU midler og VRI midler. Prosjektet administreres av Oi Trøndersk Mat og drikke AS. Prosjektet avsluttes i 2012. Prosjektstyret ledes av leder i MNS, Lars Morten Rosmo.

29. januar: Telefonmøte i valnemnda for årsmøtet i M&R Bondelag. Arild Erlien er sekretær for nemnda.

30. januar: Møte i arbeidsgruppa storfekjøtt, Nortura sine lokale i Molde, Arnar Lyche

1.februar: Høyres Helge Orten på gardsbesøk hos bonde Bente Bjerkeset Solenes i Gjemnes

Helge Orten fra Midsund, Høyres fylkesleder og førstekandidat i Møre og Romsdal og sikker på stortingsplass de neste fire årene, var sammen med Høyres fylkessekretær Heidi Nakken invitert av Møre og Romsdal Bondelag til gardsbesøk hos Bente Bjerkeset Solenes på Batnfjordsøra i Gjemnes. Det var en lærevillig og lyttende stortingskandidat som ble orientert om gardsdrifta og landbrukspolitikken.

Bente Bjerkeset Solenes (37 år), som også er leder i Gjemnes Bondelag, driver med melkeproduksjon med 160 tonn i kvote. Under gardsbesøket fikk Bondelaget presentert en veldrevet gjennomsnittsgard i Møre og Romsdal. Bente fortalte om garden og drifta si. Dessuten om hverdagen i fjøset og arbeid ute sommer og vinter, om henting og bringing av unger i barnehage og unger som skal på skole, om trivsel ved det å være bonde, om motivasjon, om utfordringer.

Etter omvisning og orientering i fjøset, ble det en god prat rundt kaffebordet inne med Høyre-politikerne. Orten er også medlem i komiteen for Høyres partiprogram. Fra media møtte NRK-TV M&R og Tidens Krav.

4. februar: Regionalt møte med Ap i Midt-Norge – i Kristiansund

Regionalt samråd om landbrukspolitikk mellom stortingspolitikarar og fylkespolitikarar i Arbeiderpartiet og Bondelaga i fylka Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag. Møtestad Grand Hotell i Kristiansund.

Inge Martin Karlsvik, Birgit Oline Kjerstad, Arnar Lyche og Arild Erlie deltok frå MRBL. Totalt 23 personar på møtet.

Tema: "Regjeringa sin landbrukspolitikk og visjonar for framtida", "Korleis skal vi greie auke den norske matproduksjonen" og "Forventningar til landbruksoppgjæret."

Stortingspolitikar og medlem i Næringskomiteen, Arne Haugen, understreka i sitt innlegg at regjeringa har klare ambisjonar om å auke norsk matproduksjon i takt med folketalsutviklinga. Han understreka samtidig at det er ein jobb å gjere både politisk og praktisk for å nå dei ambisiøse måla. Det vart understreka at det komande landbruksoppgjæret vert eit viktig oppgjæret for både Ap og landbruksnæringa.

Fylkesleiaren i Sør Trøndelag Bondelag, Lars Morten Rosmo, skildra utfordringane næringa står over for og fortalte litt om strategien Trøndelagsfylka har lagt for å auke produksjonen. Det må både arbeid, kompetanseheving og kapital til for å greie produksjonsauken.

Både regjeringa og bondelaget har ynskje om å få til ein god avtale, men Per Hilleren, leiar i Sogn og Fjordane BL, understreka i si oppsummering at bondelaget ikkje er ei redningsbøye for regjeringa. Skal det bli avtale må regjeringa kome med eit tilbod som svarer til ambisjonane i landbruksmeldinga.

4.-5. februar: Landbruksministeren besøkte Møre og Romsdal

Leder i Surnadal Bondelag, Oddvar Mikkelsen, tok initiativ til besøket av landbruks- og matminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp), som ble invitert til fylket av Senterpartiet i Møre og Romsdal.

Møre og Romsdal Bondelag bisto i planlegging og markedsføring av besøkene.

Ved ankomst Molde mandag formiddag fikk ministeren og hans følge først orientering om ny terminal bygd i tre ved Årø Lufthamn.

Deretter reiste han til Fræna og gardsbesøk hos Eva Merete Lindseth (34 år) i Elnesvågen. Her fikk ministeren se og høre ei ung småbarnsmor som har satsset på nybygd kaldfjøs med melkerobot. Eva Merete Lindseth er nestleder i Fræna Bondelag.

Ved meieriet i Elnesvågen fikk landbruks- og matministeren omvisning og orientering om produksjonen av Tine-flaggskipet Jarlsbergost, som er et av de mest kjente norske varemerkene i USA.

Ved ankomst Surnadal var det lagt inn ei kort orientering om et regionalt samarbeidsprosjekt for lokalmat på indre Nordmøre.

Mandag 4. februar kl. 20.00 inviterte Surnadal Bondelag til åpent landbrukspolitisk debattmøte i Svorkasalen i Surnadal Kulturhus med 140 tilhørere i salen, Her var det innledninger ved landbruks- og matminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp), stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide (Krf), stortingsrepresentant Arne L. Haugen (Ap) og fylkesleder i Møre og Romsdal Bondelag, Inge Martin Karlsvik. Spørsmål og kommentarer fra salen ble styrt av ordstyrerne Oddvar Mikkelsen og Anne Saltrø Polden.

Tirsdag 5. februar startet med gardsbesøk på Nordvikstranda i Surnadal. Leder i Surnadal bondelag, Oddvar Mikkelsen, hadde invitert landbruks- og matministeren til orientering og prat i Nordmørslåna, og befarung på garden der han og foreldra har bygd samdriftsfjøs.

Besøket i Møre og Romsdal ble avsluttet med gardsbesøk på Aspøya i Tingvoll, der far og sønn Arne Magnus og Jan Ingvar Aasen orienterte om garden de driver sammen. Arne Magnus er tidligere fylkesleder i Møre og Romsdal Bondelag, Jan Ingvar er leder i Straumsnes Bondelag.

5.februar: AgriAnalyses EU-seminar 2013, Oslo Birgit Oline Kjerstad

AgriAnalyse holdt EU-seminar om temaet europeisk landbruks- og næringsmiddelpolitikk, og konsekvenser for norsk landbruk og industri. CAP-reformer har styrket europeisk landbruk sin konkurransekraft på det norske markedet. Hva vil en reform av den felles jordbrukspolitikken (CAP) kunne ha å si for dette? Og hvilke løsninger skal industri og landbruk velge for å møte dagens utfordringer? Kan vi lære noe av andre lands politikkvalg?

7. februar: Årsmøte i Norsvin Møre og Romsdal på Gjermundnes v.g.skule, Inge Martin Karlsvik
Reidar Lindset ny fylkesleder etter Jorunn Gunnerød.

9. februar: Ope møte i forkant av fylkesårsmøtet i M&R Bonde- og Småbrukarlag i Ålesund. M.a. debattmøte med stortingspolitikere og listetopper med tema: Stortingsvalget og konsekvenser for landbruket. Org.-sjef Arnar Lyche innleder om "kva landbruk må klimaet ha?".

11. februar: Medlemsmøte i Fræna Bondelag før jordbruksforhandlingene, Inge Martin Karlsvik

8/2013 Andre saker**8.1 Matfestivalen i Ålesund tilbake til storhallen**

Heimeside 12.12.2012: Neste år blir Matfestivalen samlet i storhallen. Der blir mat og utstyr i alle varianter vist på 8000 kvadratmeter. - Norgesmesterskapet i kokkekunst må være innendørs og vi har lenge siden bestilt storhallen. Da vi ikke lenger får tilskudd fra kommunen, bestemte styret at hele matfestivalen skal foregå i storhallen, sier Erling Østrem som er daglig leder for Den Norske Matfestivalen i Ålesund (SUNNMØRSPOSTEN)

8.2 Vedtak på landbruksmeldinga for M&R - fylkestinget 12. desember 2012:

1. Fylkestinget tek Landbruksmelding for Møre og Romsdal til orientering.
2. Landbruksmeldinga skal leggest til grunn for utarbeiding av handlingsprogram til Fylkesplanen 2013-2016 og andre relevante delplanar, til dømes Regional energi- og klimaplan, Regional delplan for kulturminne av regional og nasjonal verdi, Regional delplan for samfunnstryggleik og beredskap og Regional delplan for senterstruktur.

3. Fylkestinget bed sentrale styresmakter om å gje landbruksnæringa dei rammevilkåra som trengst for at næringa skal nå dei måla som er sette i forhold til inntekt, produksjon, sysselsetjing, kulturlandskap og verdiskaping.

4. Fylkestinget syner til den store avgangen av dyrka jord, samt at jorda har eigarar som ikkje er busett i lokalsamfunn/kommune eller region.

Dette fører til at bonden vert leiglending og vil på sikt føre til nedbygging av landbruket gjennom manglande moglegheit for kapitaltilgang med utbygging/modernisering av driftsapparatet.

Fylkestinget bed sentrale styresmakter auka tilskotet til - og betra finansieringsordningar for driftsbygningar m.m.

8.3 Løyving av fylkesvise BU-midlar – fortsatt drift på livskraftige landbruksbedrifter

Brev til M&R Bondelag datert 12. desember 2012 frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal om løyving på kroner 400.000 eller inntil 55 prosent av godkjend kostnadsoverslag. Løyvinga gjeld for første året i prosjektet. Målet med prosjektet er å berge livskraftige landbruksbedrifter i Møre og Romsdal. Prosjektet kan vere med på å vida-reføre drifta på flest mogleg gardsbruk.

8.4 Regionalt miljøprogram for Møre og Romsdal 2013-2016

Vedlegg: Kopi av brev til SLF 21. desember 2012 frå FMLA om Regionalt Miljøprogram (RMP)

8.5 Kommunebrosjyrene revidert og fornyet

Kommunebrosjyrene for de 36 kommunene i fylket som Bondelaget har hatt noen år, har ikke vært endret vesentlig de siste 10 årene. I januar er de fornyet og justert med innhold-, tekst- og noe layoutmessig. Blant annet fikk vi i desember nye tall for bl.a. årsverk- og omsetningstall fra NILF, samt vedtatt Landbruksmelding for M&R i desember med ny og mer omtale av produksjoner i en del kommuner, Videre er det tatt med noen argumenter for norsk landbruk slik det har vært etterlyst fra en del lokallag og tillitsvalgte de siste årene. Mesteparten av det som sto før er med, men noe er flyttet og nå utvidet med enda litt mer omtale.

8.6 Rapport Fylkesmannen, forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader 2012

Vedlegg

8.7 M&R fylkeskommune: Innspel til jordbruksforhandlingane 2013

Vedtak frå Regional- og næringsutvalet – møte 29.01.2013. Uttalen vert handsama i fylkesutvalet 25. februar. Uttalen blir kopierte til styremøtet 5. mars.

8.8 Saker frå Bygdekvinnelaget: Fylkesårsmøtet blir halde på Åndalsnes 6. og 7. april.

8.9 Saker frå Bygdeungdomslaget: Fylkesårsmøte laurdag 16. februar, Skytterhuset i Torvikbukta i Gjemnes.

8.10 Andre saker lagt ut på M&R Bondelag si heimeside - www.bondelaget.no/moreogromsdal**Heimeside 09.12.2012: Fylkestyret i Bondelaget besøkte Eidsdal og Norddal**

Besøk ved nyetablert samdriftsfjøs på Kleiva, i nytt sauefjøs hos 25 år gammel sauebonde i Eidsdal, og orientering og omvisning i nytt geitefjøs på Melchiorgarden sto på programmet for fylkestyret i Møre og Romsdal Bondelag denne veka, som hadde styremøte og utferd i bygdeene Eidsdal og Norddal 5. og 6. desember. Besøket avslutta med ordinært fylkestyremøte i møtelokala som Torunn og Petter Melchior har bygd i gamalfjøset.

Heimeside 11.12.2012: Levedyktig landbruk i Norge?

- Når Norges Bondelag har rekna på utslaga av Høgre sin landbrukspolitikk og funne ut at denne vil bli svært utfordrande for næringa, må det takast på alvor. Dersom Høgre meiner Bondelaget bommer er det ingen ting vi i Møre og Romsdal Bondelag heller vil enn å finne ut av detaljane i lag med Høgre. Det skriv fylkesleiar Inge Martin Karlsvik og nestleiar Birgit Oline Kjerstad i eit lesarinnlegg.

Heimeside 21.12.2012: Mange bønder letta for utsetjing av mosjonskravet

Beite- eller mosjonskravet skulle gjelde frå nyttår, men landbruksministeren har utsett det til 2014. Mange bønder er letta over at dei får nok eit år utsetjing på beitekravet – alle dyr i fjøsar utan båsar, også kalla lausfjøs, skal og få åtte veker i friluft. – Det er bra for mange som ikkje makter å innfri kravet frå myndigheitene i tide, seier nestleiar i Møre og Romsdal Bondelag, Birgit Oline Kjerstad, til NRK MØRE OG ROMSDAL.

Heimeside 21.01.2013: Bønder tar seg ikke råd til ferie

Mange bønder tar seg ikke råd til ferie. – Det er en vanskelig situasjon, sier bonde Randi Varhol i Fræna. Mangel på kvalifiserte avløsere gjør at mange bønder velger vekk fridagene. – Det koster veldig mye å ha en avløser, og du får ikke refundert alle kostnadene hvis du skal ha en skikkelig god ferie, sier organisasjonssjef Arnar Lyche i Møre og Romsdal Bondelag. (NRK MØRE OG ROMSDAL)

Heimeside 01.02.2013: - Politikerne må tenke seg om

Bondelagets fylkesleder Inge Martin Karlsvik reagerer spontant på at formannskapet medlemmer i Gjemnes drar på befaring og ser på en av de beste jordbruksområdene, indrefiletten av dyrkajord, når de skal se på sykehus-tomt. Attpåtil uten å kontakte grunneierne først. - Silset samdrift drives av dyktige folk. De fikk Orkide-prisen i 2005, og det blir litt respektløst når eiendommene deres blir vurdert som aktuell sykehusomt, uten at de først er kontaktet, sier Inge Martin Karlsvik i et intervju med TIDENS KRAV.

Heimeside 01.02.2013: Høyres Helge Orten på gardsbesøk i Gjemnes

- Som stortingsrepresentant vil jeg være opptatt av å ha øyne på næringer som er viktige for Møre og Romsdal, som landbruk og fiskeri er for vårt område. Jeg har lært mye på gardsbesøket i dag. Det skal være rom for å ha en politikk for gardsbruk av denne størrelsen, sier Helge Orten fra Midsund, Høyres førstekandidat i Møre og Romsdal og sikker på stortingsplass de neste fire årene.

Heimeside 04.02.2013: Landbruksministeren besøkte Fræna

- Min ambisjon er å øke lønnsomheten i mjølkeproduksjonen, var budskapet fra landbruks- og matminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp) da han besøkte fylkets største landbrukskommune Fræna mandag 4. februar. Bonde Eva Merete Lindseth ga klar beskjed om at staten må satse på de som faktisk produserer mat og slutte å tulle med andre ting. - Andre gode tilskuddsordninger tar fra oss pengene, sa hun. Styremedlem i M&R Bondelag, Trond Malmedal, sa bøndene ikke kan leve av fagre ord og løfter.

Heimeside 05.02.2013: Bonde fortviler over sykehusplaner: - Jeg vil drive jorda

Bonde John Eikenæs i Silset samdrift ønsker ikke sykehus på Silset. Han vil drive jorda. Bonden er oppgitt over at ordfører og formannskap spilte inn jordbruksarealene til Silset samdrift som aktuelle for et eventuelt kompromissforslag for ny sykehusomt. – Det går ikke an. Det vil ta grunnlaget bort fra den drifta jeg har i dag, sier Eikenæs, som er tidligere leder i Gjemnes Bondelag, til TIDENS KRAV.

Heimeside 05.02.2013: Arbeiderpartiet og Bondelaget drøftet landbrukspolitikk

Over 20 stortingspolitikere og fylkespolitikere i Arbeiderpartiet og representanter fra Bondelagene i Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Sør Trøndelag og Nord Trøndelag drøftet aktuelle landbrukspolitiske spørsmål på regionmøte i Kristiansund 4. februar. Begge organisasjoner ser det som nyttig å komme sammen for å få og spørre om råd, og dermed skape bedre forståelse for hverandres synspunkter.

Heimeside 06.02.2013: Stort engasjement under ministerbesøk i Surnadal og Tingvoll

Det var stort engasjement både i paneldebatten og under gardsbesøkene da landbruks- og matminister Trygve Slagsvold Vedum besøkte Surnadal og Tingvoll. Rundt 140 personer tok turen til den landbrukspolitiske debatten i Surnadal Kulturhus mandag kveld. Leder i Surnadal bondelag, Oddvar Mikkelsen, tok tirsdag imot ministeren på garden. Til stede var også styret i Bondelaget og representanter fra kommunen. Tidligere fylkesleder i M&R Bondelag, Arne Magnus Aasen og sønnen Jan Ingvar, leder i Straumsnes Bondelag, var vertskap under besøket på Aspøya

8.11 Open Post

A) E-post fra lokallagsleder til fylkeskontoret: ”Kan det være en ide å legge ut saklistene til styremøtene. Da går det an å komme med innspill til saker som lokallagene er opptatt av.”

Styret drøftet rutiner for det praktiske. Godt forslag, men noe av innholdet i styreinncalling er ikke alltid offentlig, er mer til fortrolig informasjon. Styret foreslår derfor at det før hvert styremøte sendes ut ei enkel sakliste på e-post til lokallagslederne.

B) Den Norske Matfestivalen i Ålesund – orientering ved styremedlem Birgit Oline Kjerstad:

Fylkeskulturadministrasjonen foreslo at det for inneværende år ikke skulle bevilges ei eineste krone i fast øremerka tilskudd fra fylkeskommunen, som var på 657.000 kroner. Bakgrunnen for dette var at Ålesund kommune allerede, i forbindelse med budsjettbehandlingen, hadde vedtatt å kutte sitt tilskudd på 611.000 kroner.

Denne fellesfinansiering gjør at Matfestivalen mister over 1,2 mill kroner i støtte. Begrunnelsen frå fylkeskommunen var at de har sett på det som et spleiselag når sponsorer, Ålesund kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune, har gått sammen om finansieringen.

På møtet i fylkets kulturutvalg 6. februar ble det vedtatt å gi Matfestivalen et tilskudd på 400.000 kroner. Forutsetningen er at Ålesund kommune bevilger det samme, enten alene eller sammen med andre kommuner. I Ålesund kommune er saken tatt opp, og det arbeides nå med å finne midler i budsjettet for støtte til Matfestivalen. Avklaring i slutten av februar.

Styret i Matfestivalen har sagt at dersom denne støtten ikke kommer på plass, vil Matfestivalen i Ålesund bli nedlagt.

C) Rapportering til styret om oppfølging av styrevedtak

Styret ønsker i hver styreinncalling ei oversikt over status for vedtak, og hvordan vedtak fra forrige styremøte er fulgt opp.

SAK 1/2013: Årsmøtet M&R Bondelag 8.-9. mars 2013**Program, sakliste, uttaler, redaksjonsnemnd (og innkomen sak)**

Vedlegg: Programutkast og innkalling og sakliste til årsmøtet.

- 1 **Vedtak:** Saklista for årsmøtet godkjend
Programutkastet med merknadar blir lagt til grunn for det vidare arbeid.
Det blir sendt ut ein brei invitasjon til landbrukskonferansen.
- 2 **Vedtak:** Styret vil **førebu utkast til uttale** frå årsmøtet på tema:
 - 1 Storfekjøtt knytta opp mot prosjektet
 - 2
 - 3
- 3 **Vedtak:** **Styret gjer framlegg om redaksjonsnemnd på 3 medlemmer totalt:**
Leiar i redaksjonsnemnda frå styret: 1) Birgit Oline Kjerstad
2 medlemmer til blir oppnemnt på styremøtet 5. mars
Styret handsamar framlegg til uttaler i neste møte 5. mars.
4. **Ingen innkomne saker til årsmøtet.**

SAK 2/2013: Årsmelding for Møre og Romsdal Bondelag 2012

Vedlegg: Utkast til delar av årsmeldinga var sendt ut til styret på e-post
Sekretariatet fullfører arbeidet med bilete osv.

Vedtak: Styret sin innstilling til årsmøtet:
Årsmelding for Møre og Romsdal Bondelag 2012 godkjend.

SAK 3/2013: Rekneskap for Møre og Romsdal Bondelag 2012

Vedlegg: Rekneskap for Møre og Romsdal Bondelag 2012
Rekneskapet frå og med 2011 vart lagt om, ført av Norges Bondelag og revidert saman med Norges Bondelag sine rekneskap. Bankkonto ligg også i Norges Bondelag.

Rekneskapet er ført etter kontantprinsippet slik at inntekter og utgifter er ført det året dei kjem.

Rekneskapet viser ei driftsinntekt på kr. 1.578.363,00 og ein driftskostnad på kr. 1.631.232,47
Renteinntekter var på kr. 48.528,00 Resultat for 2012 viser eit underskot på kr. 4.341,47

Balansen er følgende:

Eiendeler: Bankinnskudd: 1.469.130,02

Gjeld og Egenkapital: Egenkapital: 1.469.130,02

Styret tilrår vedtak i årsmøtet med atterhald om Norges Bondelags revisor sin godkjenning.

Vedtak: Rekneskapet for Møre og Romsdal Bondelag for 2012 er godkjend med atterhald om Norges Bondelags revisor sin godkjenning. Rekneskapet er gjort opp med eit årsunderskot på **kr 4.341,47**.
Eigenkapitalen 1.1.2013 er kr 1.469.130,02

SAK 4/2013: Arbeids- og tiltaksplan for Møre og Romsdal Bondelag 2013-2014

Vedlegg: Framlegg.

Styret sin innstilling til vedtak i årsmøtet:

Vedtak: Arbeids- og tiltaksplan for 2013-2014 godkjend.

SAK 5/2013: Budsjett for Møre og Romsdal Bondelag 2013

Vedlegg: Framlegg budsjett var sendt ut til styret.

Styret sin innstilling til vedtak i årsmøtet:

Vedtak: Budsjett for Møre og Romsdal Bondelag 2013 godkjend.

SAK 6/2013: Vinnar av Aktivt Lokallag 2012

Vedlegg: Meldingsskjema til lokalt Bondelag. Medlemstal pr. 31.12.12 ligg i utkast til årsmelding.
Aktivt Lokallag 2011 og 2010 vart Rauma BL. Åra før Sykkylven Bondelag (2009), Averøy BL (2008), Gjemnes BL (2007), Todalen BL (2006), Aure BL (2005), Sykkylven BL (2004), Vestnes BL (2003), Rindal BL (2002), Straumsnes BL (2001), Skjåstaddalen BL (2000) og dei to åra før det Indre Averøy BL (1999 og 1998).

Mange lag har brei aktivitet og godt vervingsarbeid som er mellom føresetnadene for nominering. Aktuelle lag bør ha drive medlemsverving, tilbud til medlemene og utadretta aktivitetar.

Styret vurderte fleire lag som aktuelle kandidatar.

Vedtak: Styret vil på årsmøtet utnemne **XXX Bondelag til Aktivt Lokallag 2012**.

Laget får vandrepremien, trelofferten. Årets Aktiv Lokallag i kvart fylke får kr 5 000 frå Norges Bondelag. Laget går vidare til konkurransen i Norges Bondelag om Årets Lokallag.

Namn på vinnar er FORTRULEG til fylkesårsmøtet

SAK 7/2013: Kampanje våren 2013: BONDEVENN

Vedlegg: Informasjonsskriv

Norges Bondelag konsentrerer sitt politiske arbeid vinteren og våren 2013 om to hovedmål:

1. Å oppnå et best mulig resultat i jordbruksforhandlingene
2. Å sikre et mest mulig landbruksvennlig Storting ved valget i september.

Lokallaga oppfordres til å ta del i det politiske påvirkningsarbeidet gjennom å delta i vårens kampanje, som har fått tittelen Bondevenn. **Kampanjeperiode: 11. mars - 10. april.** Laget skal finne fem til ti "bondevenner" i sitt område. Disse skal hedres for sitt bidrag eller positive holdning til landbruket. Lokallaget vil få tilsendt pakke med t-skjorter, diplom og brosjyrer som skal gis til bondevennene.

Nasjonal kampanjedag for fylkeslag og sentralledd

10. april arrangeres en nasjonal kampanjedag i Oslo og de største byene. Dette vil være en sjarmoffensiv hvor vi deler ut frokost og et hyggelig budskap til publikum. Lokallagene vil bli bedt om å bidra fra fylkeslaget etter behov.

Vedtak: T-skjorter med Bondevenn deles ut til foredragsholdere på landbrukskonferansen 8. mars og kvinnekongressen 11. mars. Styret slutter seg til opplegget og tar orienteringa til vitende.

SAK 8/2013: Valg til årsmøtet i Norges Bondelag

Vedlegg: Skriv fra Norges Bondelag med oversikt over kandidater som er på valg..

Fylkeslaga sin frist for å komme med innspill til valnemnda i Norges Bondelag er 1. mars 2013.

Johan Kristian Daling, Nord-Trøndelag, med vara Borgny Kjølstad Grande, er for perioden 2013 og 2014 representant for fylkene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.

Styret drøftet og vurderte kandidater til valg på årsmøtet 2013 i Norges Bondelag, og vil peke på:

- Valgnemnda i Norges Bondelag må ikke kun se på geografi, kjønn og produksjoner, men også ha sterkt fokus på å finne fram til de dyktige og offensive kandidatene. Bondelaget trenger å være en offensiv organisasjon.
- Som fylkesstyre har vi vansker med å vurdere hvordan styremedlemmer jobber i organisasjonen, men vi har inntrykk av at de fleste gjør en god jobb.
- Møre og Romsdal Bondelag mener det er viktig at arbeidsutvalget er bredt sammensatt, og er representert med bred kompetanse og forskjellige syn i landbrukspolitikken.
- Styret drøftet og sender i fortrolig brev forslag på aktuelle kandidater til de verv som skal velges på årsmøtet.

Vedlegg: Fortrolig brev til valgnemnda med forslag på og vurdering av kandidater til verv.

Vedtak: Styret sender brev til valgnemnda der fylkeslaget kjem med vurdering av aktuelle kandidater slik det kom fram i drøftinga i styret. Forslag på kandidater er fortrolig.

SAK 9/2013: Jordbruksforhandlingane 2013

Vedlegg: Utkast til uttale frå fylkesstyret 5.-6. desember 2012 som vart sendt lokallaga i desember. Høringsfrist Lokallaga til fylkeslaget er 15. februar 2013

Sentrale datoar i årets forhandlingar er:

- ?. april: Jordbruket presenterer sitt krav
- ?. mai: Staten presenterer sitt tilbod
- 16. mai?: Jordbruksforhandlingane skal vere avslutta

Saka blir behandlet i utvidet styremøte med samvirkerepresentanter 5. mars 2013.

Arbeidsutvalet (Karlsvik, Kjerstad, Lyche) har møte i forkant

Styret gikk gjennom førsteutkastet og innspel i møter og signal som har kome så langt, m.a. Innspel til auken i omsetningsavgifta. Avvente innspel frå Grøntutvalet. Sau auke grensa på maks prod.-tilskot. Ha fokus på småfeskjøtt og storfeskjøtt, og mjølkeproduksjon.

Vedtak: Det som kom fram i møtet blir teke omsyn til av Arbeidsutvalet i sitt arbeid med utkast til uttale framfor styremøtet 5. mars.

SAK 10/2013: Kursopplegget "Betre Bonde" – gjennomføring i Møre og Romsdal

En person fra alle fylkeskontor deltok 8. januar på ei halv dags samling i Landbrukets Hus i Oslo for å få informasjon om Bondelagets kursopplegg Bedre Bonde og bruken av det ute i organisasjonen. Org.-sjef Arnar Lyche deltok frå M&R Bondelag.

Kurset var klart til bruk fra nyttår 2013, men med ei innfasing som må tilpasses øvrige arbeidsoppgaver i Bondelaget. Målet er at det er et tilbud som er varig og kommer inn i en rutine i organisasjonen. Fylkeslagets oppgave er å være arrangør av kurset, og gjøre avtale med aktuell(e) veileder(e), samt markedsføre kurstilbudet. Alternativt avtale med andre som kan gjøre dette: Studieforbund, vg. skoler, NLR, regnskapslag etc. Men det bør framgå at det er et tilbud utvikla av Norges Bondelag, også om andre arrangerer det.

Norges Bondelag arrangerte i november 2012 kurs for de som skal holde disse kursene. Det var meningen at Sivert Mausset fra Landbruk Nordvest skulle være med fra vårt fylke, men han hadde ikke anledning til å delta. Derfor har vi ingen kursholdere lokalt, men kan leie en fra Østlandet eller Trøndelag, selv om det kan bli kostbart.

Mye av stoffet er hentet fra Bygdekompasset, men det er også en god del endringer. I utgangspunktet er det tenkt at kurset skal gå over 5 kvelder, men det kan organiseres på annet vis. anbefalt deltageravgift er 2-3000 kroner, og det bør være 15-20 deltagere for at kurset skal fungere som tenkt.

En bonde i Aure har alt meldt sin interesse, og også flere har antydnet interesse her i fylket.

Norges Bondelag anbefaler at fylkeslagene arbeider mest mulig utadrettet fram mot stortingsvalget. Fylkeslaget har også andre aktiviteter og arrangement utover våren som krever tid til planlegging. Erfaring er at tidsrommet mellom våronnstart og til siste gjødselkjøring i september er dårlig kurstid.

Vedtak: Møre og Romsdal Bondelag holder tre kurs høsten 2013: Ett kurs på Nordmøre, ett i Romsdal, ett eller to på Sunnmøre. Gjennomføring i vinterhalvåret i perioden oktober - mars. Kontoret planlegger kursopplegget før sommerferien, og starter god markedsføring. Det avklares med Sivert Mausset om han har anledning til å ta på seg kursene. Dersom han ikke kan, må vi leie inn ekstern lærer. Fra styret deltar Anne Katrine Jensen i planleggingen i samarbeid med Atle Frantzen fra fylkeskontoret. Kontoret tar kontakt med andre erfaringsgrupper i fylket med tilsvarende kurs og opplegg.

SAK 11/2013: Uttale – Revidert forvaltningsplan for store rovdyr i region 6

Vedlegg: Høyringsbrev frå Rovviltnemnda i region 6 - Høyringsfrist 1. mars 2013.

Kommentarar i styret: Ønske om orientering på styremøte om rovdyrpolitikken, invitere leiar i rovilt-nemnda, Torill Melheim Strand. Vurdere ha eigen kursdag til hausten for styret på fleire ulike tema.

Framlegg til høyringsuttale:**Uttale – Revidert forvaltningsplan for store rovdyr i region 6**

Rovviltnemnda i region 6 har sendt ut framlegg til revidert forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 ut på offentlig høyring. Gjeldande forvaltningsplan vart godkjent av rovilt-nemnda 30.5. 2011.

Landet er delt i 8 forvaltningsområder for rovilt. Kvart område har si rovilt-nemnd som skal ha ansvar for gjennomføring av nasjonal rovilt-politikk innafor sin region. Det betyr mellom anna at nemnda skal opptrè i forhold til og utøva innhaldet i Stortingsforliket frå 2011 om norsk rovilt-politikk.

Eit sentralt element i forvaltninga er den innførte soneinndelinga med prioriterte beiteområder og prioriterte roviltområder. Møre og Romsdal Bondelag må i denne samanheng klart støtta at det i prioriterte beiteområder ikkje skal vera rovilt som representerer eit skadeproblem. Det er viktig at det blir lagt godt til rette for at dette skal kunne praktiserast.

Forvaltningsplanens målsetjing er todelt gjennom at den både skal sikra overleving av roviltartane og sikra næringsdrift. Det må understrekast at det siste må tolkast i retning av at rovilt-nemnda også har

ansvar for å sikra næringsdrift m.a. i småfenæringa gjennom å stimulera til bruk av utmarksbeite og å bidra til eit lavare konfliktnivå. I denne samanhengen må vi få peika på at småfenæring ofte er einaste muligheten til inntektssakapande arbeid i distrikta og at inntektene ofte er marginale. Dette betyr at også små tiltak som fører til redusert mulighet for næringsutøving i småfehaldet ofte kan ha utilsikta store store negative konsekvensar for næringsutøvinga og dermed utnyttinga av utmarka.

Møre og Romsdal Bondelag er bekymra for den negative utviklinga i småfehaldet, der antal dyr på utmarksbeite går ned, samtidig som antal produsentar går ned. Når tapsprosenten for småfe på utmarksbeite i tillegg er aukande, vil dette ytterlegare bidra til å styrka utviklinga. Tap på grunn av rovdyr er ikkje einaste årsak til tap, men det er viktig at rovviltnemda si utøving av rovviltpolitikken skjer på ein slik måte at småfehaldet ikkje blir unødig hardt ramma av forvaltninga.

Møre og Romsdal Bondelag er enige i prinsippet om at det i områder med mål om yngling av rovvilt skal prioriterast tapshindrande tiltak/forebygging. Vi er imidlertid bekymra for at aktuelle tiltak ikkje har vore kraftige/effektive nok.

I områder utan mål om ynglingar er det klart at terskelen for uttak av dyr som gjer skade skal vera lav. Møre og Romsdal Bondelag meiner at dette også må bety at t.d. reaksjonstid for uttak av dyr skal vera lav, at det skal vera rask tilgang på praktisk kompetanse om uttak og at dokumentasjonskrava skal vera fornuftige ut frå at terskelen for å kunne ta ut skadegjerande dyr skal vera lav. I områder utan mål om yngling bør det vera mindre krav til forebygging før iverksetjing av uttak. Dette må også sjåast i samheng med at ein del av dei dyra som gjer skade er streifdyr.

Det er viktig å klargjera og understreka at bestandsmålet for jerv er nådd i region 6.

Det er utprøvd ei rekke tiltak som skal redusera tap pga rovdyr i småfehaldet. Det er imidlertid klare begrensningar i kva effekt mange av tiltaka har. I denne samanhengen er det viktig å få prioritert dei tiltak som gir effekt.

Når det gjeld uttak av rovdyr, særleg der det er vanskar med å begrensa antal dyr ned mot bestandsmålet, er det viktig at det blir opna for tiltak som fører til lettare felling og uttak.

Vedtak: Styret sluttar seg til høringsuttalen.

SAK 12/2013: Høring – forslag til endringer i odelslov

Vedlegg: Høringsbrev frå Norges Bondelag. Høringsfrist 25. februar 2013.

Vi har mottatt høringsnotat fra Norges Bondelag om foreslåtte endringer i odelsloven. Svarfrist er satt til 25. februar.

Forslaget innebærer en innskrenking i odelskretsen. Hovedregelen i dagens odelslov er at alle som har besteforeldre som har opparbeidet odelsrett på en eiendom, kan ha odelsrett. Endringsforslaget innebærer at det kun er barna, og ikke barnebarna, som har odelsrett. Når dagens eier overdrar eiendommen til en av sine barn, stenger det samtidig for at barna til de andre søsknene kan få odelsrett.

Vedtak: Møre og Romsdal Bondelag støtter forslaget til endring i odelskretsen slik de er skissert i høringen. Odelslova bør først og fremst være ei lov som sikrer aktiv landbruksdrift.

SAK 13/2013: Høring - foreslåtte endringer i jordloven

Vedlegg: Høringsbrev frå Norges Bondelag. Høringsfrist 25. februar 2013

Det foreslås også endringer i jordloven. Formålet er å stimulere at eier og bruker i større grad skal være den samme. Departementet mener det er behov for å stimulere til økt omsetting av tilleggsjord og skog. Jordloven har til hensikt å forhindre urasjonelle driftsenheter med påfølgende driftsulemper,

samt nedbygging av jord. Utgangspunktet i det nye forslaget er at deling skal kunne tillates dersom det ikke går ut over de interessene som jordlova skal ivareta.

Formålet med delingsforbudet vil fortsatt være å sikre å samle ressursen for nåværende og framtidig eier slik at eiendomsforholdet ikke fører til svekket drift. Det skal blant annet vurderes hvorvidt fradeling gir eller viderefører hensynet til:

- En hensiktsmessig variert bruksstruktur
- Driftsmessig gode løsninger
- Behovet for tilleggsjord
- Vern av landbruksressurser
- Bosetting

Norges bondelag ber om at det tas stilling til følgende hovedspørsmål:

1. Vil de foreslåtte endringen – samlet sett – gi landbruket og drift av arealene, bedre vilkår eller dårligere løsninger enn i dag? Spørsmålet må blant annet sees i lys av:
 - ✓ Enklere adgang til tilleggsjord. For eksempel ved at nabo fradeler og selger jordbruksareal, men selv beholder tun samt litt åkerareal og eventuelt noe utmark.
 - ✓ Flere eneboliger og høyere folketall i landbruksområder generelt.
 - ✓ Flere eneboliger inntil tun, driftsbygninger og jordbruksareal på gårdsbruk.
2. Bør Norges Bondelag fremme forslag til supplerende regler? For eksempel at det av driftsmessige og konfliktforebyggende årsaker ikke skal tillates fradelt nye boligtomter nærmere en 200 meter fra eksisterende gårdstun eller driftsbygning?

Vedtak: Møre og Romsdal Bondelag støtter i hovedsak forslaget til endring i jordloven slik de er skissert i høringen. Det bør settes vilkår om at det ikke skal tillates fradelt nye boligtomter nærmere enn 200 meter fra eksisterende gårdstun eller driftsbygning. Endringene må stimulere aktiv jordbruksdrift. Jord og skog skal selges fortrinnsvis til bruk i drift for å styrke driftsgrunnlaget til bruk i drift.

SAK 14/2013: Studietur for styret høsten 2013

Foreløpig drøfting og planlegging av aktuelle opplegg innenlands eller utenlands. Storbritannia, Finland, Sveits. Østerrike nokså lik norske forhold i landbrukspolitikken. Hvis over flere dager, redusert daggodtgjørsle. Flere fylker vært på tur, finne disse programmene. Aktuelt tidspunkt kan være de første ukene i oktober. 2 overnattinger. Kontoret presenterer opplegg på styremøte i mars.

SAK 15/2013: Ledermøtet høsten 2013

Foreløpig drøfting av aktuelle opplegg og tidspunkt for ledermøtet høsten 2013. Vektlegge den sosiale biten, være kjekt å være med i organisasjonen. Fredag-lørdag, ca 10. november. Forslag om å starte ledermøtet første dag i grottene på Nås i Eide, befaringer i Fræna og Eide, ha møte og overnatting på Håholmen i Averøy. Kontoret undersøker opplegg til styremøtet i mars.

Møtet slutt kl 16.30

Arild Erlien / Arnar Lyche
ref